

15 -ാം കേരള നിയമസഭ

9 -ാം സമ്മേളനം

നക്ഷത്രചിഹ്നമിട്ട ചോദ്യം നം. 12

08-08-2023 - ൽ മറുപടിയ്ക്ക്

വൻകിട പദ്ധതികൾ സമയബന്ധിതമായി പൂർത്തിയാക്കാൻ നടപടി

ചോദ്യം	ഉത്തരം
ശ്രീ എച്ച് സലാം, ശ്രീ ഐ. ബി. സതീഷ്, ശ്രീ പി. വി. അൻവർ, ശ്രീ കെ യു ജനീഷ് കുമാർ	ശ്രീ പിണറായി വിജയൻ (മുഖ്യമന്ത്രി)
(എ) സംസ്ഥാനത്ത് വൻകിട പദ്ധതികൾ സമയബന്ധിതമായി നടപ്പാക്കുന്നതിൽ മുൻകാലങ്ങളിൽ വീഴ്ചകൾ ഉണ്ടായിട്ടുണ്ടോ; എങ്കിൽ സംസ്ഥാനത്തിന്റെ വികസനത്തെ ഇത് ഏതെല്ലാം തരത്തിൽ ബാധിച്ചിട്ടുണ്ടെന്ന് വിലയിരുത്തിയിട്ടുണ്ടോ;	(എ) 2011-2016 കാലയളവിൽ ഗെയിൽ വാതക പൈപ്പ് ലൈൻ പദ്ധതി, ഇടമൺ- കൊച്ചി പവർ ഹൈവേ, ദേശീയപാതാ വികസനം എന്നീ പദ്ധതികളുടെ പ്രവർത്തനം മുന്നോട്ടുപോകാത്ത സ്ഥിതി ഉണ്ടായിട്ടുണ്ട്. സംസ്ഥാനത്ത് ഊർജ്ജ-വാതക വിതരണ മേഖലയിലെ അധിക ചെലവിനും വൈദ്യുതി രംഗത്തെ പ്രതിസന്ധിക്കും സങ്കീർണ്ണമായ ഗതാഗത പ്രശ്നങ്ങൾക്കും ഇത് കാരണമായിട്ടുണ്ട്. സംസ്ഥാനത്തിന്റെ അടിസ്ഥാന സൗകര്യ വികസനത്തിനായി ഏതാനും വൻകിട പദ്ധതികൾക്ക് 2011-16 കാലയളവിൽ സർക്കാർ തുടക്കം കുറിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇതിന്റെ ഭാഗമായി മുഖ്യ അടിസ്ഥാന സൗകര്യ വികസന പ്രോജക്റ്റുകൾ (MIDP) എന്ന പേരിൽ ഒരു പുതിയ പദ്ധതി 2013-14 വാർഷിക ബഡ്ജറ്റിൽ ഉൾപ്പെടുത്തുകയും തുടർന്നുള്ള വർഷങ്ങളിൽ നടപ്പിലാക്കി വരികയും ചെയ്യുന്നു. കൊച്ചി മെട്രോ, ഗെയിൽ പാചകവാതക പൈപ്പ് ലൈൻ പദ്ധതി, മലയോര ഹൈവേ, റൈസ്പീഡ് റെയിൽ കോറിയോർ, തിരുവനന്തപുരം-കോഴിക്കോട് മോണോ റെയിൽ പ്രോജക്ട്, കണ്ണൂർ വിമാനത്താവളം, കൊച്ചി-പാലക്കാട് നാഷണൽ ഇൻവെസ്റ്റ്മെന്റ് & മാനുഫാക്ചറിംഗ് സോൺ (NIMZ), പെട്രോളിയം കെമിക്കൽസ് & പെട്രോ കെമിക്കൽ ഇൻവെസ്റ്റ്മെന്റ് റീജിയൻ (PCPIR), വിഴിഞ്ഞം അന്താരാഷ്ട്ര ആഴക്കടൽ വിവിധോദ്ദേശ്യ തുറമുഖം, 35-ാം നാഷണൽ ഗെയിംസ് പദ്ധതികൾ, മൊബിലിറ്റി ഹബ്ബ്, തലസ്ഥാന മേഖല വികസന പദ്ധതി എന്നിവ 2013-14 വാർഷിക MIDP ബഡ്ജറ്റിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്.

		ഇത്തരം പദ്ധതികൾക്ക് ഒരു ലക്ഷം രൂപ മാത്രം ടോക്കൺ വിഹിതം വകയിരുത്തുകയും MIDP യിൽ നിന്ന് വിഹിതം അനുവദിക്കുകയുമാണ് ചെയ്തിരുന്നത്.
(ബി)	2011 മെയ് മുതൽ 2016 ജൂൺ വരെയുള്ള കാലയളവിൽ സംസ്ഥാനത്ത് ഏതെല്ലാം വൻകിട പദ്ധതികൾ ആരംഭിച്ചുവെന്നും പ്രസ്തുത കാലയളവിൽ അതിൽ എത്ര ശതമാനം പൂർത്തീകരിക്കുവാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ടെന്നും വ്യക്തമാക്കുമോ;	(ബി) 2011-2016 കാലയളവിൽ ഗെയിൽ വാതക പൈപ്പ് ലൈൻ പദ്ധതി, ഇടമൺ- കൊച്ചി പവർ ഹൈവേ, ദേശീയപാതാ വികസനം എന്നീ പദ്ധതികളുടെ പ്രവർത്തനം മുന്നോട്ടുപോകാത്ത സ്ഥിതി ഉണ്ടായിട്ടുണ്ട്. സംസ്ഥാനത്ത് ഊർജ്ജ-വാതക വിതരണ മേഖലയിലെ അധിക ചെലവിനും വൈദ്യുതി രംഗത്തെ പ്രതിസന്ധിക്കും സങ്കീർണ്ണമായ ഗതാഗത പ്രശ്നങ്ങൾക്കും ഇത് കാരണമായിട്ടുണ്ട്. സംസ്ഥാനത്തിന്റെ അടിസ്ഥാന സൗകര്യ വികസനത്തിനായി ഏതാനും വൻകിട പദ്ധതികൾക്ക് 2011-16 കാലയളവിൽ സർക്കാർ തുടക്കം കുറിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇതിന്റെ ഭാഗമായി മുഖ്യ അടിസ്ഥാന സൗകര്യ വികസന പ്രോജക്റ്റുകൾ (MIDP) എന്ന പേരിൽ ഒരു പുതിയ പദ്ധതി 2013-14 വാർഷിക ബഡ്ജറ്റിൽ ഉൾപ്പെടുത്തുകയും തുടർന്നുള്ള വർഷങ്ങളിൽ നടപ്പിലാക്കി വരികയും ചെയ്യുന്നു. കൊച്ചി മെട്രോ, ഗെയിൽ പാചകവാതക പൈപ്പ് ലൈൻ പദ്ധതി, മലയോര ഹൈവേ, ഹൈസ്പീഡ് റെയിൽ കോറിഡോർ, തിരുവനന്തപുരം-കോഴിക്കോട് മോണോ റെയിൽ പ്രോജക്ട്, കണ്ണൂർ വിമാനത്താവളം, കൊച്ചി-പാലക്കാട് നാഷണൽ ഇൻവെസ്റ്റ്മെന്റ് & മാനുഫാക്ചറിംഗ് സോൺ (NIMZ), പെട്രോളിയം കെമിക്കൽസ് & പെട്രോ കെമിക്കൽ ഇൻവെസ്റ്റ്മെന്റ് റീജിയൻ (PCPIR), വിഴിഞ്ഞം അന്താരാഷ്ട്ര ആഴക്കടൽ വിവിധോദ്ദേശ്യ തുറമുഖം, 35-ാം നാഷണൽ ഗെയിംസ് പദ്ധതികൾ, മൊബിലിറ്റി ഹബ്ബ്, തലസ്ഥാന മേഖല വികസന പദ്ധതി എന്നിവ 2013-14 വാർഷിക MIDP ബഡ്ജറ്റിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. ഇത്തരം പദ്ധതികൾക്ക് ഒരു ലക്ഷം രൂപ മാത്രം ടോക്കൺ വിഹിതം വകയിരുത്തുകയും MIDP യിൽ നിന്ന് വിഹിതം അനുവദിക്കുകയുമാണ് ചെയ്തിരുന്നത്.
(സി)	പ്രസ്തുത കാലയളവിൽ ഉപേക്ഷിക്കപ്പെട്ട ഏതെല്ലാം പദ്ധതികളാണ് 2016-21-ലെ സർക്കാരിന്റെ കാലത്ത് ഏറ്റെടുത്ത് നടപ്പാക്കിയിട്ടുള്ളതെന്ന് അറിയിക്കാമോ;	(സി) കൊച്ചി - ഇടമൺ പവർഹൈവേ , മലയോര ഹൈവേ , ഗെയിൽ പാചകവാതക പൈപ്പ് ലൈൻ, ദേശീയപാതാ ആറ്റുവരി വികസനം എന്നീ പദ്ധതികൾ 2016-21 ലെ സർക്കാർ ഏറ്റെടുക്കുകയും അവയിൽ ചിലത് പൂർത്തീകരിക്കുകയും മറ്റുള്ളവ നടപ്പിലാക്കി വരികയും ചെയ്യുന്നു. കണ്ണൂർ വിമാനത്താവളം, കൊച്ചി മെട്രോ എന്നിവ പൂർത്തിയാക്കിയതും വിഴിഞ്ഞം പദ്ധതി അന്തിമ ഘട്ടത്തിലെത്തിച്ചതും ഇക്കാരണമാണ്.

(ഡി) മുൻ സർക്കാരിന്റെ കാലത്ത് ആരംഭിച്ചതും നിലവിൽ തുടരുന്നതുമായ വൻകിട പദ്ധതികളുടെ പുരോഗതി വിലയിരുത്തിയിട്ടുണ്ടോ; എങ്കിൽ വിശദമാക്കാമോ;	(ഡി) നിലവിൽ സംസ്ഥാനത്ത് പ്രവർത്തിയിലിരിക്കുന്ന വൻകിട പദ്ധതികളുടെ പുരോഗതി സംബന്ധിച്ച വിശദാംശങ്ങൾ ചുവടെ ചേർക്കുന്നു. (1) അന്താരാഷ്ട്ര ആയുർവ്വേദ ഗവേഷണകേന്ദ്രം സ്ഥാപിക്കൽ • ആയുർവ്വേദ മെഡിക്കൽ വിദ്യാഭ്യാസ വകുപ്പിന് കീഴിൽ നടപ്പിലാക്കി വരുന്ന വൻകിട പദ്ധതിയാണ് അന്താരാഷ്ട്ര ആയുർവ്വേദ ഗവേഷണ കേന്ദ്രം സ്ഥാപിക്കൽ. • പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കുന്നതിന് കണ്ണൂർ ജില്ലയിൽ കല്യാട് വില്ലേജിൽ 311.76 ഏക്കർ സ്ഥലം കണ്ടെത്തി അതിൽ 36.57 ഏക്കർ സർക്കാർ ഭൂമി ആദ്യഘട്ടം നടപ്പിലാക്കുന്നതിന് ആയുർവ്വേദ മെഡിക്കൽ വിദ്യാഭ്യാസ ഡയറക്ടർക്ക് കൈമാറിയിട്ടുണ്ട്. • പദ്ധതിയുടെ നോഡൽ ഏജൻസിയായി നാഷണൽ ആയുഷ് മിഷനെ ചുമതലപ്പെടുത്തുകയും ഡി.പി.ആർ തയ്യാറാക്കുന്നതിന് നോഡൽ ഏജൻസിയായ നാഷണൽ ആയുഷ് മിഷൻ മുഖേന സ്പെഷ്യൽ പർപ്പസ് വെഹിക്കിൾ ആയി KITCO-യെ തിരഞ്ഞെടുക്കുകയും ആയത് തയ്യാറാക്കുന്നതിനുള്ള നടപടികൾക്കായി 1.45 കോടി രൂപയുടെ എസ്റ്റിമേറ്റ് അനുസരിച്ച് തുക നോഡൽ ഏജൻസിയായ നാഷണൽ ആയുഷ് മിഷന് കൈമാറുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. കണ്ടെത്തിയ 311.76 ഏക്കർ സ്ഥലത്തിൽ 36.57 ഏക്കർ സർക്കാർ ഭൂമി ആയുർവ്വേദ മെഡിക്കൽ വിദ്യാഭ്യാസ വകുപ്പ് ഡയറക്ടർക്ക് കൈമാറ്റം ചെയ്യുന്നതിനും ബാക്കിയുള്ള സ്ഥലം ഏറ്റെടുക്കുന്നതിനും കണ്ണൂർ ജില്ല കളക്ടർ ശുപാർശ സമർപ്പിക്കുകയും ഇതിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ഭൂമി ഏറ്റെടുക്കുന്നതിനുള്ള എസ്റ്റിമേറ്റ് തുകയുടെ ആദ്യ ഗഡുവായി 50 ലക്ഷം രൂപ കണ്ണൂർ കളക്ടർക്ക് നൽകുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. പദ്ധതിയുടെ ആദ്യഘട്ടത്തിന്റെ ശിലാസ്ഥാപനം മുഖ്യമന്ത്രി നിർവഹിച്ചു. ആദ്യഘട്ടത്തിന്റെ പ്രോജക്ട് റിപ്പോർട്ട് അനുസരിച്ച് ആയുർവ്വേദ മെഡിക്കൽ വിദ്യാഭ്യാസ വകുപ്പിന് കൈമാറിക്കിട്ടിയ 36.57 ഏക്കർ സ്ഥലത്തിൽ 100 ബെഡ് അടങ്ങുന്ന റിസർച്ച് ആശുപത്രി, മാനുസ്ക്രിപ്റ്റ് സ്റ്റുഡി സെന്റർ എന്നിവ സ്ഥാപിക്കുന്നതിനായുള്ള നിർമ്മാണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ KITCO മുഖേന നടന്നുവരുന്നു. ഒന്നാംഘട്ട നിർമ്മാണ

പ്രവർത്തനങ്ങൾ 2024 ജനുവരി മാസത്തോടെ പൂർത്തീകരിക്കുന്നതിനുള്ള നടപടികൾ സ്വീകരിച്ചു വരുന്നു.

(2) കൊച്ചി-ബാംഗ്ലൂർ വ്യവസായ ഇടനാഴി

സംസ്ഥാനത്തെ ഉത്പ്പാദന മേഖലയുടെ വികസനത്തിനും, കൊച്ചി-പാലക്കാട് മേഖലയെ തെക്കേ ഇൻഡ്യയിലെ സുപ്രധാന നിർമ്മാണ ഹബ്ബായി മാറ്റുന്നതിനു വേണ്ടിയും വിഭാവനം ചെയ്ത പദ്ധതിയാണ് കൊച്ചി-ബംഗളൂരു ഇൻഡസ്ട്രിയൽ കോറീഡോർ. ഇന്ത്യയിലെ 5 പ്രധാന വ്യവസായിക ഇടനാഴികളിൽ ഉൾപ്പെടുന്ന ചെന്നൈ-ബംഗളൂരു വ്യവസായിക ഇടനാഴിയുടെ വിപുലീകരണമാണ് ഈ പദ്ധതി.

(3) സിറ്റി ഗ്യാസ് വിതരണ പദ്ധതി

വ്യവസായിക വാണിജ്യ ഗാർഹിക യൂണിറ്റുകൾക്ക് കുറഞ്ഞ നിരക്കിൽ പ്രകൃതി വാതക ലഭ്യത ഉറപ്പുവരുത്തുവാൻ സംസ്ഥാനത്ത് നടപ്പിലാക്കി വരുന്ന പദ്ധതിയാണ് സിറ്റി ഗ്യാസ് വിതരണ പദ്ധതി. പ്രസ്തുത പദ്ധതിയുടെ ഏകദേശ പദ്ധതി തുക 4500 കോടി രൂപയാണ്. 28 ലക്ഷം മുതൽ ഒരു കോടി വരെയുള്ള ഉപഭോക്താക്കൾക്ക് PNG/CNG വ്യവസായിക വാണിജ്യ/ഗാർഹിക ഗ്യാസ് കണക്ഷൻ നൽകാൻ ഉദ്ദേശിച്ചിട്ടുള്ളതാണ്.

(4) വൈദ്യുതി

10000 കോടി രൂപയുടെ ട്രാൻസ്ഗ്രിഡ് 2.0. പദ്ധതി അടുത്ത രണ്ട് ദശകത്തേക്ക് സംസ്ഥാനത്തിന്റെ ആവശ്യങ്ങൾ നിർവ്വഹിക്കാൻ കഴിയുംവിധം പരിവർത്തനം ചെയ്യും. ട്രാൻസ്ഗ്രിഡ് പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കുന്ന തിളയുടെയും മറ്റ് പ്രസരണ ശൃംഖലാ വികസന/നവീകരണ പദ്ധതികൾ വഴിയും 2025-ഓടെ പ്രസരണ ശൃംഖലയുടെ ലഭ്യത 99% ആയി ഉയർത്താനാകും. ഈ സർക്കാർ അധികാരത്തിൽ വന്നതിനു ശേഷം സൗര പദ്ധതിയിലൂടെ 6668 പുരപ്പുറങ്ങളിലായി 34.67 മെഗാ വാട്ടിന്റെ സൗരോർജ്ജ പ്ലാന്റുകൾ സ്ഥാപിച്ചു.

(5) ഐടി കോറീഡോർ

തിരുവനന്തപുരം ടെക്നോപാർക്ക് ഫേസ് 3 മുതൽ കൊല്ലം വരെയും ചേർത്തല മുതൽ എറണാകുളം വരെയും എറണാകുളം മുതൽ കൊരട്ടി വരെയും കോഴിക്കോട് മുതൽ കണ്ണൂർ വരെയും എൻ.എച്ച് 66-ന്

സമാന്തരമായാണ് ഐ.ടി ഇടനാഴികൾ സ്ഥാപിക്കുവാൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നത്.

ഐടി പാർക്കിന് അനുയോജ്യമായ 15 മുതൽ 25 ഏക്കർ വരെ വിസ്തൃതിയുള്ള ഭൂമി കണ്ടെത്തി പ്രസ്തുത പദ്ധതിക്കാവശ്യമായ ഭൂമി ഏറ്റെടുക്കുന്നതിനായുള്ള റിക്വിസിഷനിംഗ് അതോറിറ്റി (Requisitioning Authority) ആയി കേരള സ്റ്റേറ്റ് ഇൻഫർമേഷൻ ടെക്നോളജി ഇൻഫ്രാസ്ട്രക്ചർ ലിമിറ്റഡിനെ (KSITIL) സർക്കാർ നിയോഗിച്ചിട്ടുണ്ട്. പ്രസ്തുത പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കുന്ന 5 ലാൻ്റ് പാസ്സുകൾക്ക് ഭൂമി ഏറ്റെടുക്കുന്ന നടപടി പൂർത്തീകരണത്തിന്റെ പാതയിലാണ്.

(6) പുതുവൈപ്പിൻ എൽ.പി.ജി ടെർമിനൽ

പാചകവാതകം സുലഭമാക്കാൻ കൊച്ചി പുതുവൈപ്പിനിലെ എൽ.പി.ജി ടെർമിനൽ പ്രവർത്തനം ലക്ഷ്യം വയ്ക്കുന്നു. 1236 കോടി രൂപയുടെ പദ്ധതി 96 ശതമാനം പൂർത്തിയായി.

(7) ശബരി റെയിൽ പദ്ധതി

അങ്കമാലി മുതൽ എരുമേലി വരെ 111 കി.മീ. ദൈർഘ്യമുള്ള ശബരി റെയിൽപാത തീർത്ഥാടകർക്ക് യാത്രാസൗകര്യം ഉണ്ടാക്കുന്ന തോടൊപ്പം മധ്യകേരളത്തിലെയും മലയോര പ്രദേശങ്ങളിലെയും സമഗ്ര വികസനത്തിന് സഹായകരവുമാണ്. പദ്ധതി ചെലവിന്റെ 50 ശതമാനം വഹിക്കാൻ സംസ്ഥാന സർക്കാർ തീരുമാനിച്ചിട്ടുണ്ട്.

(8) ഹിൽ ഹൈവേ

മലയോര മേഖലകളിലെ പശ്ചാത്തല സൗകര്യ വികസനം ലക്ഷ്യമാക്കി കാസർഗോഡ് ജില്ലയിലെ നന്താരപടവ് തുടങ്ങി തിരുവനന്തപുരം ജില്ലയിലെ പാറശ്ശാല വരെ 13 ജില്ലകളിലെ മലയോര മേഖലകളെ ബന്ധിപ്പിച്ചു കൊണ്ട് 1251 കി.മീ ദൂരത്തിൽ മലയോരപ്പാത നിർമ്മിക്കുന്ന പദ്ധതിയാണ് ഹിൽഹൈവേ. പ്രസ്തുത പദ്ധതിയുടെ പദ്ധതി ചെലവ് 3500 കോടി രൂപയാണ്. ഡിസംബർ 2025 ഓടു കൂടി പദ്ധതി പൂർത്തീകരിക്കാനാകുമെന്ന് പ്രതീക്ഷിക്കുന്നു. ആയതിന്റെ physical progress 32.5%-വും Financial Progress 27.8%-വുമാണ്.

(9) കോസ്റ്റൽ ഹൈവേ

സംസ്ഥാനത്തെ തീരദേശ മേഖലകളിലെ ഗതാഗത സൗകര്യം വികസിപ്പിക്കുന്നതിലേക്കായി

തിരുവനന്തപുരം ജില്ലയിലെ കൊല്ലംകോട് എന്ന സ്ഥലത്ത് തുടങ്ങി കാസർഗോഡ് ജില്ലയിലെ കഞ്ഞത്തൂർ അവസാനിക്കുന്ന, 9 ജില്ലകളിലൂടെ കടന്നു പോകുന്ന 655 കി.മീ ദൈർഘ്യം വരുന്ന തീരദേശ പാത നിർമ്മിക്കുന്ന പദ്ധതിയാണ് ഇത്. ഇതിന്റെ ഏകദേശ നിർമ്മാണ ചെലവ് 6500 കോടി രൂപയാണ്. 2027 ഏപ്രിലിൽ പൂർത്തിയാകുമെന്ന് പ്രതീക്ഷിക്കുന്നു.

(10) വയനാട് തുരങ്കപാത

താമരശ്ശേരി ചുരം റോഡിന് ബദലായി നിർമ്മിക്കുന്ന 8.11 കി.മീ ദൂരമുള്ള ആനക്കാംപൊയിൽ - കള്ളാടി - മേപ്പാടി തുരങ്കപാത യാഥാർത്ഥ്യമാക്കുന്നതിന് ഭൂമി ഏറ്റെടുക്കൽ നടപടി ആരംഭിച്ചു. ഫോറസ്റ്റ് ക്ലിയറൻസിനുള്ള അപേക്ഷ വനം വകുപ്പിന്റെ പരിഗണനയിലാണ്. ഈ പദ്ധതിയുടെ ഏകദേശ നിർമ്മാണ ചെലവ് 2043 കോടി രൂപയാണ്. 2029 ഫെബ്രുവരിയോടു കൂടി പദ്ധതി പൂർത്തീകരിക്കുമെന്ന് പ്രതീക്ഷിക്കുന്നു.

(11) ലൈറ്റ് മെട്രോ, തിരുവനന്തപുരം.

തിരുവനന്തപുരം ലൈറ്റ് മെട്രോ പദ്ധതിയുടെ മുന്നോടിയായി ശ്രീകാര്യം, പട്ടം, ഉള്ളൂർ എന്നിവിടങ്ങളിൽ മേൽപ്പാലങ്ങൾ നിർമ്മിക്കാൻ കഴിഞ്ഞ സർക്കാർ അനുമതി നൽകിയിരുന്നു. പ്രസ്തുത നിർമ്മാണത്തിനാവശ്യമായ തുക കിഫ്ബിയിൽ നിന്ന് ലഭ്യമാക്കാനും അനുമതി നൽകി. തുടർന്ന് സ്ഥലമെടുപ്പിനുള്ള നടപടികൾ ആരംഭിച്ചു. നിലവിൽ സ്ഥലമെടുപ്പ് പ്രക്രിയ പുരോഗമിച്ചുവരുന്നു. ശ്രീകാര്യം മേൽപ്പാലത്തിനാവശ്യമായ സ്ഥലമെടുപ്പിന്റെ നടപടികൾ അന്തിമഘട്ടത്തിലാണ്. പട്ടം, ഉള്ളൂർ എന്നിവിടങ്ങളിലേക്കുള്ള സ്ഥലമെടുപ്പിന്റെ നടപടികളും പുരോഗമിക്കുന്നുണ്ട്. ലൈറ്റ് മെട്രോ പദ്ധതിക്ക് കേന്ദ്രത്തിന്റെ അംഗീകാരം ലഭിക്കുന്ന മുറയ്ക്ക് അതുമായി ബന്ധപ്പെട്ട സ്ഥലമെടുപ്പും മറ്റ് നടപടികളും ആരംഭിക്കും. ഈ പദ്ധതിയുടെ പദ്ധതി ചെലവ് 4673 കോടി രൂപയാണ്.

(12) ശബരിമല വിമാനത്താവളം

സംസ്ഥാനത്തെ പ്രധാന തീർത്ഥാടന കേന്ദ്രമായ ശബരിമലയിൽ തീർത്ഥാടകരുടെ സൗകര്യം വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനായി കണ്ണൂർ അന്താരാഷ്ട്ര വിമാനത്താവളത്തിന്റെ മാതൃകയിൽ ചെറുവള്ളി എസ്റ്റേറ്റിലെ 570 ഏക്കർ ഭൂമി ഉപയുക്തമാക്കി അന്താരാഷ്ട്ര വിമാനത്താവളം നിർമ്മിക്കുന്ന

പദ്ധതിയാണിത്. ഈ പദ്ധതിയുടെ ഏകദേശ നിർമ്മാണ ചെലവ് 3411 കോടി രൂപയാണ്. കേന്ദ്ര ഗവൺമെന്റിന്റെ അംഗീകാരത്തിനായി നവംബർ 2023-ൽ അപേക്ഷ സമർപ്പിക്കും.

(13) നിലാവ് പദ്ധതി

സംസ്ഥാനത്തെ തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിലെ പരമ്പരാഗത തെരുവ് വിളക്കുകൾ മാറ്റി എൽ.ഇ.ഡി. ബൾബ് സ്ഥാപിക്കുവാൻ ഉദ്ദേശിച്ച് നടപ്പിലാക്കുന്ന പദ്ധതിയാണിത്. പദ്ധതി നിർവ്വഹണത്തിന് സംസ്ഥാന വൈദ്യുതി ബോർഡിനെ എസ്.പി.വി. ആയി ചുമതലപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നു.

(14) വേസ്റ്റ് ടു എനർജി പ്ലാന്റ്സ്

ഗാർഹിക-വര മാലിന്യങ്ങൾ ശേഖരിച്ച് വേർതിരിച്ച് പൂർണ്ണമായും പരിസ്ഥിതി സൗഹൃദമായ പ്ലാന്റിലൂടെ വൈദ്യുതി ഉത്പാദിപ്പിച്ച് സംസ്ഥാന വൈദ്യുതി ബോർഡിന് നൽകുന്ന വേസ്റ്റ് ടു എനർജി പ്ലാന്റ് പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കുന്നതിലൂടെ മാലിന്യ സംസ്കരണ തോടൊപ്പം പരിസ്ഥിതി സൗഹൃദ ഉർജ്ജാൽപ്പാദനവും സാധ്യമാകുന്നു. ഈ പദ്ധതി കണ്ണൂർ, കൊച്ചി, തൃശ്ശൂർ, തിരുവനന്തപുരം കോർപ്പറേഷനുകളിൽ നടപ്പിലാക്കുവാൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നതാണ്. കോഴിക്കോട് കോർപ്പറേഷനിൽ ഇതിന്റെ നിർമ്മാണം ആഗസ്റ്റ് 2023-ലും പാലക്കാട് ഈ പദ്ധതി സെപ്റ്റംബർ 2023-ലും ആരംഭിക്കുന്നതാണ്.

(15) കെ-ഫോൺ

സംസ്ഥാനത്തെ പൗരൻമാർക്കും സർക്കാർ സ്ഥാപനങ്ങൾക്കും അതിവേഗ ഇന്റർനെറ്റ് സംവിധാനം ലഭ്യമാക്കുവാനും സാമ്പത്തികമായി പിന്നോക്കം നിൽക്കുന്നവർക്ക് സൗജന്യ ഇന്റർനെറ്റ് സേവനം നൽകുവാനും ലക്ഷ്യമിട്ടുള്ള പദ്ധതിയാണിത്. ഇതിലൂടെ ഏറ്റവും ഉയർന്ന അതിവേഗ ഫൈബർ ഡാറ്റാ കണക്ടിവിറ്റി ഉള്ള സംസ്ഥാനമായി കേരളം മാറും.

പദ്ധതി പ്രകാരം 27,651 ഓഫീസുകളിൽ/സ്ഥാപനങ്ങളിൽ കെ-ഫോൺ കണക്ഷൻ നൽകുന്നതിനുള്ള അനുബന്ധ ഉപകരണങ്ങൾ സ്ഥാപിക്കുകയും ഇതിൽ 18,063 ഓഫീസുകളിൽ/സ്ഥാപനങ്ങളിൽ ഇന്റർനെറ്റ് ലഭ്യത ഉറപ്പുവരുത്തുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. സാമ്പത്തികമായി

പിന്നോക്കം നിൽക്കുന്ന 3715 കുടുംബങ്ങൾക്ക് ഇതുവരെ കെ-ഫോൺ കണക്ഷൻ നൽകിയിട്ടുണ്ട്.

(16) സ്റ്റാർട്ട് സിറ്റി

ഇന്ത്യൻ കമ്പനീസ് ആക്ട് 2013ന്റെ സെക്ഷൻ 2(68) പ്രകാരം പ്രവർത്തിക്കുന്ന ഒരു പ്രൈവറ്റ് ലിമിറ്റഡ് കമ്പനിയാണ് സ്റ്റാർട്ട് സിറ്റി (കൊച്ചി) പ്രൈവറ്റ് ലിമിറ്റഡ്. കേരള സർക്കാർ (16%) സ്റ്റാർട്ട് സിറ്റി (ഇന്ത്യ) FZ LLC UAE (84%) എന്നിവരാണ് ഇതിന്റെ ഷെയർ ഹോൾഡർമാർ. എറണാകുളം ജില്ലയിലെ കനയന്നൂർ, കുന്നത്തുനാട് താലൂക്കുകളിൽ 246 ഏക്കർ വിസ്തൃതിയിൽ വ്യാപിച്ചുകിടക്കുന്ന സ്റ്റാർട്ട് സിറ്റി (കൊച്ചി) വിജ്ഞാനാധിഷ്ഠിതമായ വിവര സാങ്കേതിക ട്രാൻഷിപ്പ് വികസിപ്പിച്ചുവരുന്നു.

(17) കൊച്ചി അർബൻ ഡവലപ്മെന്റ് ആന്റ് വാട്ടർ ട്രാൻസ്പോർട്ട്

ഇടപ്പള്ളി കനാൽ, തേവര കനാൽ, തേവര-പേരണ്ടൂർ കനാൽ, ചിലവന്നൂർ കനാൽ, മാർക്കറ്റ് കനാൽ, കോത്തുരുത്തി കനാൽ എന്നീ ആറ് കനാലുകൾ നവീകരിച്ച് ജലഗതാഗത യോഗ്യമാക്കുന്നതിന് കിഫ്ബി ധനസഹായത്തോടെ കൊച്ചി മെട്രോ റെയിൽ ലിമിറ്റഡ് നിർവഹണ ഏജൻസിയായി പ്രവർത്തിക്കുന്ന ഇന്റഗ്രേറ്റഡ് അർബൻ റീജനറേഷൻ ആന്റ് വാട്ടർ ട്രാൻസ്പോർട്ട് സിസ്റ്റം എന്ന പ്രോജക്ടിന് അനുമതി നൽകിയിരുന്നു. ഈ കനാലുകളുടെ വികസനം വെള്ളപ്പൊക്കം ലഘൂകരിക്കാനും, മറ്റ് ഗതാഗത ടൂറിസം പദ്ധതികളുമായി ഇന്റർ മോഡൽ കണക്ടിവിറ്റിക്കായി കനാൽ നാവിഗേഷൻ പുനഃസ്ഥാപിക്കാനും ഉദ്ദേശിച്ചുള്ളതാണ്. ഇതിന്റെ ഭാഗമായി കനാൽ വൃത്തിയാക്കൽ, ആഴംകൂട്ടൽ, എഫ്.ബി.എം. രേഖകൾ അനുസരിച്ച് കനാലുകളുടെ വീതി കൂട്ടുക, തീരസംരക്ഷണം, ഫുട് ഓവർ ബ്രിഡ്ജുകൾ, സാനിറ്ററി സീവേജ് ലൈനും, എസ്.ടി. പി.-കളും സ്ഥാപിക്കുക, ശുചിത്വ സൗകര്യങ്ങൾ, ജെട്ടികൾ, അടിസ്ഥാന സൗകര്യ വികസനം, കനാൽ തീരങ്ങളുടെ സൗന്ദര്യവൽക്കരണം എന്നീ പ്രവൃത്തികൾ ഉൾപ്പെടുന്നു.

ഇടപ്പള്ളി കനാലിന്റെ ഭൂമി ഏറ്റെടുക്കലുമായി ബന്ധപ്പെട്ടുള്ള സാമൂഹികാഘാത പഠനം റവന്യൂ വകുപ്പ് അംഗീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇടപ്പള്ളി കനാലിന്റെ പുറമ്പോക്ക് നിശ്ചയിക്കുന്നതിനു വേണ്ടിയുള്ള DGPS-സർവ്വെ നടപടികൾ ജില്ലാഭരണകൂടവുമായി യോജിച്ച് പുരോഗമിക്കുന്നു. 29.77 കോടി രൂപയുടെ മാർക്കറ്റ്

കനാൽ നവീകരണ ജോലികൾ പുരോഗമിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. ചിലവന്തൂർ കനാലിന്റെ നവീകരണത്തിന്റെ ഭാഗമായി, ടാങ്ക് ബണ്ട് റോഡ് ബ്രിഡ്ജ് പൂനർനിർമ്മിക്കുന്നതിനുവേണ്ടി, കിഫ്ബിയിൽ നിന്നും 32.17 കോടി രൂപ അനുവദിച്ചിട്ടുണ്ട്. പ്രസ്തുത പ്രവർത്തിയുടെ ടെണ്ടർ നടപടികൾ പുരോഗമിക്കുന്നു.

പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമായി നഗരത്തിൽ 4 സീവേജ് ടീറ്റ്‌മെന്റ് പ്ലാന്റുകൾ സ്ഥാപിക്കുന്നതിനായി 1423 കോടി രൂപ ചിലവ് പ്രതീക്ഷിക്കുന്നു. ഇതിൽ ഉൾപ്പെട്ട ഏലംകുളം സീവേജ് ടീറ്റ്‌മെന്റ് പ്ലാന്റ് പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കുന്നതിനുവേണ്ടി കിഫ്ബിയിൽ നിന്നും 341.97 കോടി രൂപ അനുവദിച്ചിട്ടുണ്ട്. പ്രസ്തുത പ്രവർത്തിയുടെ ടെണ്ടർ നടപടികൾ പുരോഗമിക്കുന്നു. IURWTS സിവറേജ് പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമായി 2 പ്ലാന്റുകൾ സ്ഥാപിക്കുന്നതിനായി 60% പദ്ധതിവിഹിതം കേന്ദ്രസർക്കാരിൽ നിന്നും NRCD പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തി ലഭ്യമാക്കുന്നതിനുവേണ്ടി പ്രൊപ്പോസൽ സമർപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്.

(18) പശ്ചിമതീര കനാൽ വികസന പദ്ധതി

സംസ്ഥാനത്തെ ജനങ്ങളുടെ ജീവിതനിലവാരം ഉയർത്തി സമഗ്രവികസനം സാധ്യമാക്കുക എന്ന ലക്ഷ്യത്തോടെ ഗതാഗതസൗകര്യം പരമാവധി മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിനായി ആവിഷ്കരിച്ചിട്ടുള്ള പദ്ധതികളിലൊന്നാണിത്. തിരുവനന്തപുരം ജില്ലയിലെ കോവളം മുതൽ കാസർഗോഡ് ജില്ലയിലെ ബേക്കൽ വരെ വെസ്റ്റ് കോസ്റ്റ് കനാലിന്റെ (WCC) വികസനം, ജലഗതാഗതത്തിനും വൻതോതിലുള്ള ജലമാർഗ്ഗമുള്ള ചരക്ക് ഗതാഗതത്തിനും വഴിതുറക്കുകയും തന്മൂലം ഈ മേഖലകളിൽ പണിയെടുക്കുന്നവരും, ജീവിക്കുന്നതുമായ ജനങ്ങളുടെ ഉന്നമനത്തിന് ഇടയാക്കുകയും ചെയ്യും. വെസ്റ്റ് കോസ്റ്റ് കനാൽ (WCC) പൂർണ്ണതോതിൽ ജലഗതാഗതത്തിന് തുറന്നു കൊടുക്കപ്പെടുന്നത് ടൂറിസം വികസനത്തിന് കുതിപ്പേകുകയും ഈ പ്രദേശങ്ങളിലെ ജനവിഭാഗങ്ങൾക്ക് കൂടുതൽ തൊഴിലവസരങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കപ്പെടുകയും തന്മൂലം ജനങ്ങളുടെ ജീവിതനിലവാരവും സാമ്പത്തിക നിലവാരവും ഉയരുകയും ആയതു മൂലം സംസ്ഥാനത്തിന് വൻതോതിൽ വിദേശനാണ്യം നേടിത്തരികയും സാമ്പത്തികനില മെച്ചപ്പെടുകയും ചെയ്യുന്നതാണ്. പശ്ചിമതീര കനാൽ പൂർണ്ണമായും ജലപാതാനിലവാരത്തിൽ വികസിപ്പിക്കുന്നതിനായുള്ള വികസന പ്രവൃത്തികളും,

മാഹി- വളപട്ടണം റീച്ച്, നീലേശ്വരം -ബേക്കൽ റീച്ച് എന്നിവിടങ്ങളിൽ പുതിയ കനാൽ രൂപീകരണവും മൂന്ന് ഘട്ടങ്ങളിലായാണ് വിഭാവനം ചെയ്തിരിക്കുന്നത്. കനാലുകൾ ശുചീകരിക്കുകയും, നിലവിലെ വീതി നിലനിർത്തിക്കൊണ്ട് ജലഗതാഗതത്തിനും വിനോദസഞ്ചാരത്തിനും അനുയോജ്യമാക്കുകയുമാണ് ആദ്യഘട്ടത്തിൽ വിഭാവനം ചെയ്തിരുന്ന പ്രവൃത്തികൾ. ഒന്നാംഘട്ടത്തിൽ കനാലുകളുടെ വീതി കൂട്ടുവാനും പുനരധിവാസ പ്രക്രിയയിലൂടെ കൈയേറ്റങ്ങൾ ഒഴിപ്പിക്കുവാൻ രണ്ടാംഘട്ടത്തിലും, 2025 അവസാനത്തോടെ ദേശീയ ജലപാതകളുടെ നിലവാരത്തിൽ കനാലുകൾ വികസിപ്പിച്ച് ചരക്കനീക്കം 500 ടൺ കപ്പാസിറ്റിയായി മെച്ചപ്പെടുത്താനും, ടൂറിസം മേഖലയ്ക്ക് ഉത്തേജനം നൽകാനും മൂന്നാം ഘട്ടത്തിലും ലക്ഷ്യമിടുന്നു. സംസ്ഥാന പ്ലാൻ ഫണ്ടും, കീഫ്ബി ധനസഹായവും ഉപയോഗിച്ചാണ് പദ്ധതികൾ നടപ്പാക്കി വരുന്നത്. ജലപാതാ വികസനം സമയ ബന്ധിതമായി പൂർത്തിയാക്കുന്നതിനായി കേരള വാട്ടർവേയ്സ് & ഇൻഫ്രാസ്ട്രക്ചേഴ്സ് (KWIL) എന്ന സ്പെഷ്യൽ പർപ്പസ് വെഹിക്കിൾ രൂപീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. പ്രവൃത്തികൾ സമയക്രമം പാലിച്ച് നടപ്പിലാക്കുന്നതിലേക്കായി ബഹു.മുഖ്യമന്ത്രിയുടെ ഓഫീസ് നേരിട്ടും ചീഫ് എഞ്ചിനീയറുടെ നേതൃത്വത്തിലും അവലോകന യോഗങ്ങൾ നടത്തി പ്രവൃത്തിയുടെ പുരോഗതി സമയബന്ധിതമായി വിലയിരുത്തി വരുന്നുണ്ട്. പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമായി നിലവിൽ നടന്നുവരുന്ന വികസന പ്രവൃത്തികൾ ചുവടെ ചേർക്കുന്നു.

- കട്ടനാട് നിയോജക മണ്ഡലത്തിലെ 9 ബോട്ടു ജെട്ടികളിൽ 8 എണ്ണം പൂർത്തീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്.
- വടകര-മാഹി റീച്ച് 5-ൽ 3 കി.മീ. ദൂരത്തിൽ കനാൽ നിർമ്മാണ പ്രവൃത്തികൾ പൂർത്തീകരിച്ചു.
- വടകര - മാഹി കനാലിന് കുറുകെ വെങ്ങോളി റോഡ് ബ്രിഡ്ജ് നിർമ്മാണം
- ആലപ്പുഴ ജില്ലയിലെ തൃക്കുന്നപ്പുഴയിൽ നാവിഗേഷൻ ലോക്കിന്റെ പുനർനിർമ്മാണം
- കോഴിക്കോട് വടകര - മാഹി കനാലിന് കുറുകെ മുഴിക്കലിലെ ലോക്ക് കം ബ്രിഡ്ജ്; അപ്രോച്ച് റോഡ് നിർമ്മാണം
- വടകര - മാഹി കനാലിനു കുറുകെ കരിങ്ങാലിമുക്ക് ലോക്ക് കം ബ്രിഡ്ജ് നിർമ്മാണം
- പൊന്നാനി താലൂക്കിൽ വെസ്റ്റ് - കോസ്റ്റ് കനാലിൽ വെളിയംകോട് ലോക്ക് കം

- ബ്രിഡ്ജ് നിർമ്മാണം (ചെ. 316.728 കി.മീ.)
- ടി.എസ്. കനാലിൽ ചെ. 24.23 കി.മീ.ൽ കഠിനംകുളം ഭാഗത്ത് സെന്റ് ആൻഡ്രൂസ് ബ്രിഡ്ജിന്റെ പുനർനിർമ്മാണം
- ടി.എസ്. കനാലിൽ ചെ. 16.90 കി.മീ. മുതൽ 22.55 കി.മീ. വരെയുള്ള ഭാഗത്ത് 4 റീച്ചുകളിലായി കനാലിന്റെ ആഴവും വീതിയും കൂട്ടുന്ന പ്രവൃത്തികൾ
- തിരുവനന്തപുരം കോർപ്പറേഷനിൽ പാർവ്വതീ പുത്തനാറിന് കുറുകെ കരിക്കുക, പനത്തൂറ, പുത്തൻപാലം എന്നിവിടങ്ങളിൽ സ്റ്റീൽ ലാറ്റിസ് ബ്രിഡ്ജിന്റെ നിർമ്മാണം എന്നിവ നടന്നുവരുന്നു.

(19) ജലജീവൻ പദ്ധതി

2024-ഓടെ ഗ്രാമപ്രദേശങ്ങളിലെ എല്ലാ വീടുകളിലേക്കും മതിയായ അളവിൽ ശുദ്ധജലം ലഭ്യമാക്കുന്നതിനു വേണ്ടി പ്രവർത്തനക്ഷമമായ പൈപ്പ് കണക്ഷൻ നൽകുന്ന പദ്ധതിയാണിത്. ഇതിന്റെ നിർമ്മാണ തുക 40203.61 കോടി രൂപയാണ്. 3549864 ഉപഭോക്താക്കൾക്ക് കണക്ഷൻ നൽകിയിട്ടുണ്ട് (50.11%)

(20) കൊച്ചി മെട്രോ റെയിൽ

കൊച്ചി മെട്രോ റെയിൽ പദ്ധതിയുടെ നിർമ്മാണ ചെലവ് Phase 1B-448.33 കോടി രൂപയാണ്. ഡിസംബർ 2023-ഓടു കൂടി പദ്ധതി പൂർത്തീകരിക്കുമെന്ന് പ്രതീക്ഷിക്കുന്നു. ഇതിന്റെ Physical progress 65%-വും Financial Progress 74% വുമാണ്.

Phase II-1957.05 കോടി രൂപയാണ്. ആഗസ്റ്റ് 2025-ഓടു കൂടി പദ്ധതി പൂർത്തീകരിക്കുമെന്ന് പ്രതീക്ഷിക്കുന്നു. ഭൂമി ഏറ്റെടുക്കലിന്റെ 82.4% പൂർത്തീകരിച്ചു.

(21) കൊച്ചി ജല മെട്രോ പദ്ധതി

കൊച്ചിയിലെ പതിനാറ് റൂട്ടുകളിലെ 76 കി.മീ ജലപാതയുടെ വികസനമാണ് പദ്ധതി ലക്ഷ്യമിടുന്നത്. കൊച്ചി മെട്രോ റെയിൽ കോർപ്പറേഷനാണ് ഇത് നടപ്പിലാക്കുന്നത്. 1136 കോടി രൂപയാണ് ഇതിന്റെ നിർമ്മാണ ചെലവ്. ഇതിന്റെ Physical progress 42.2%-വും Financial Progress 38.6% വുമാണ്.

(22) തിരുവനന്തപുരം ഔട്ടർ റിംഗ് റോഡ്

എൻ.എച്ച്-66 പാരിപ്പള്ളിക്ക് സമീപം നാവായിക്കുളത്തു നിന്നും ആരംഭിച്ച് വിഴിഞ്ഞം ബൈപാസിൽ അവസാനിക്കുന്നതാണ് തിരുവനന്തപുരം ഔട്ടർ റിങ് റോഡ്. ഏകദേശം 78.88 കി.മീ നീളമുള്ള ഈ റോഡ് ഇപ്പോൾ നാലുവരി പാതയായി ആവശ്യം വന്നാൽ ഭാവിയിൽ 6 വരി പാതയായും വികസിപ്പിക്കാവുന്ന തരത്തിലാണ് ഇത് രൂപകൽപ്പന ചെയ്തിരിക്കുന്നത്. ഇതിന് എൻ.എച്ച്.എ.ഐ-യുടെ അംഗീകാരം കിട്ടിയിട്ടുണ്ട്.

(23) ആക്കളം തടാകത്തിന്റെ പുനരുജ്ജീവിപ്പിക്കൽ

19.10.2019-ൽ 185.23 കോടി രൂപയുടെ തത്വത്തിലുള്ള ഭരണാനുമതി ലഭിച്ചു. 07.02.2020-ൽ 64.1 കോടി രൂപയുടെ അംഗീകാരം കിഫ്ബിയിൽ നിന്നും ലഭിച്ചു. SPV ആയി WAPCOS Ltd.-നെ നിയമിച്ചിട്ടുണ്ട്. 05.02.2021ന് e-bidding പ്രക്രിയ പൂർത്തിയായി. ടെക്നിക്കൽ/PQ മൂല്യനിർണ്ണയം നടത്തുന്നതിനുള്ള നടപടി സ്വീകരിച്ചുവരുന്നു.

(24) സിറ്റി റോഡ് ഇംപ്രൂവ്മെന്റ് പ്രോജക്ട്

സംസ്ഥാനത്തെ നഗര പ്രദേശങ്ങളിലെ റോഡ് ഗതാഗതം സുഗമമാക്കുന്നതിലേക്കായി കണ്ണൂർ, ആലപ്പുഴ, കൊല്ലം ജില്ലകളിൽ പ്രാഥമിക ഘട്ടത്തിൽ നടപ്പിലാക്കി വരുന്ന ബൃഹത് പദ്ധതിയാണ് സിറ്റി റോഡ് ഇംപ്രൂവ്മെന്റ്.

(25) കേരള സെമി ഹൈസ്പീഡ് റെയിൽ

തിരുവനന്തപുരം മുതൽ കാസർഗോഡ് വരെയുള്ള 531 കി.മീ ദൂരത്തിൽ സെമി-ഹൈസ്പീഡ് ട്രെയിനുകൾക്കായി നിലവിലുള്ള ഇരട്ട പാതയ്ക്ക് സമാന്തരമായി മണിക്കൂറിൽ ശരാശരി 180 മുതൽ 200 കി.മീ വരെ വേഗത്തിൽ ട്രെയിനുകൾക്ക് സഞ്ചരിക്കുന്നതിനായുള്ള മൂന്നും നാലും പാതകൾ/ ഗ്രീൻഫീൽഡ് കോറിഡോർ വിഭാവനം ചെയ്തുകൊണ്ടുള്ള പദ്ധതിയാണിത്. കേന്ദ്രാനുമതി ലഭിക്കുന്ന മുറയ്ക്ക് തുടർ നടപടി സ്വീകരിക്കുന്നതാണ്.

(26) വിഴിഞ്ഞം അന്താരാഷ്ട്ര തുറമുഖ പദ്ധതി

സംസ്ഥാനത്തെ സാമ്പത്തിക വാണിജ്യ രംഗങ്ങളിൽ വലിയ മുന്നേറ്റത്തിന് വഴിയൊരുക്കുന്നതാണ് വിഴിഞ്ഞം അന്താരാഷ്ട്ര തുറമുഖ പദ്ധതി. തുറമുഖ നിർമ്മാണം നിലവിൽ 80% പൂർത്തിയായിട്ടുണ്ട്. രാജ്യത്തിന് മുഴുവൻ പ്രയോജനപ്പെടുന്നതും പാരിസ്ഥിതിക പ്രശ്നങ്ങൾ ഇല്ലാത്തതാണ് ഈ ട്രാൻസ്ഷിപ്പ്മെന്റ് തുറമുഖം. അയൽ രാജ്യങ്ങൾക്ക്

ചരക്കുകൾ കൈമാറ്റം ചെയ്യുന്നതിനുള്ള ഏറ്റവും പ്രധാനപ്പെട്ട വാതായനമാണ് വിഴിഞ്ഞം തുറമുഖം.

കയറ്റുമതിയും ഇറക്കുമതിയും വർദ്ധിക്കുന്നതിലൂടെ കേരളത്തിലെ വ്യവസായ മേഖലകളിൽ വൻ കൂട്ടിച്ചൊട്ടമുണ്ടാകുന്നതാണ് വിഴിഞ്ഞം പദ്ധതി. വിഴിഞ്ഞം തുറമുഖത്തിൽ ആദ്യ ഘട്ടത്തിൽ 10 ലക്ഷം കണ്ടെയ്നറുകൾ കൈകാര്യം ചെയ്യുവാൻ വിഭാവനം ചെയ്യുന്നു. ഇത് 30 ലക്ഷം വരെ ഉയർത്തുവാനും ഇതിന്റെ തുടർ ഘട്ടങ്ങൾ പൂർത്തിയാകുന്നതോടു കൂടി സാധിക്കുന്നതാണ്.

വിഴിഞ്ഞം അന്താരാഷ്ട്ര തുറമുഖം പ്രവർത്തനമാരംഭിക്കുന്നതോടു കൂടി കേരളം ഉൾപ്പെടെയുള്ള തെക്കൻ സംസ്ഥാനങ്ങളിൽ വ്യാവസായിക ഇടനാഴികളുടെ വളർച്ചയ്ക്കും വികസനങ്ങൾക്കും പുത്തനണർവ്വ് കൈവരുന്നതാണ്. കണ്ടെയ്നർ ഒന്നിന് ശരാശരി 6 പ്രവർത്തി ദിനങ്ങൾ തുറമുഖത്തിനകത്തും പുറത്തും സൃഷ്ടിക്കപ്പെടുമെന്ന് അനുമാനിക്കുന്നു. ഇതിലൂടെ കേരളത്തിന് വമ്പിച്ച രീതിയിലുള്ള തൊഴിൽ സാധ്യതകളും വര്യമാന വർദ്ധനവും ലഭ്യമാകുന്നതാണ്. ഇത്തരത്തിലുള്ള ചരക്കു നീക്കം പ്രാവർത്തികമാകുന്നതോടു കൂടി കേരളത്തിലെ ചെറുകിട വ്യവസായങ്ങളായ കരകൗശലം, ഫർണിച്ചർ നിർമ്മാണം, ടെക്സ്റ്റൈൽസ്, കാർഷിക മേഖല തുടങ്ങിയവയിൽ അനുബന്ധ വിപണി സാന്നിദ്ധ്യം മൂലം വൻ പുരോഗതിയും നേട്ടങ്ങളും കൈവരുന്നതാണ്.

വിഴിഞ്ഞം തുറമുഖത്തിന്റെ വരവോടു കൂടി കുറഞ്ഞ ചെലവിൽ നിർമ്മാണ സാമഗ്രികൾ ഇറക്കുമതി ചെയ്യുവാനുള്ള സാധ്യതകൾ മുൻ നിർത്തി നിർമ്മാണ മേഖലയിലും വൻ പുരോഗതി പ്രതീക്ഷിക്കുന്നു.

(27) ഡിജിറ്റൽ സയൻസ് പാർക്ക്

തിരുവനന്തപുരം ഡിജിറ്റൽ സർവ്വകലാശാല കമ്പസിനോട് ചേർന്ന്, ടെക്നോസിറ്റിയിലെ 14 ഏക്കറിൽ ഡിജിറ്റൽ സയൻസ് പാർക്ക് 3 വർഷത്തിനുള്ളിൽ പൂർത്തിയാക്കുന്നതിന് ലക്ഷ്യമിടുന്നു. സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് പുതിയ സാങ്കേതികവിദ്യ വളർത്തിയെടുക്കാനും ഇതിന് വിവിധ സർവ്വകലാശാലകളുമായി ചേർന്ന് പ്രവർത്തിക്കാനുമുള്ള കൺസൾട്ടൻസി സഹായം പാർക്കിലുണ്ടാവും.

(28) അഴീക്കൽ പോർട്ട്

മലബാർ മേഖലയെ സാമ്പത്തികമായും ഭൗതികമായും വളർത്തുക എന്ന ലക്ഷ്യത്തോടെ തുറമുഖ വകുപ്പിന്റെ കീഴിൽ നടപ്പാക്കി വരുന്ന പദ്ധതിയാണ് അഴീക്കൽ പോർട്ട് വികസനം. ഈ ബൃഹദ് പദ്ധതിയുടെ നിർവ്വഹണ ഏജൻസി മലബാർ ഇന്റർനാഷണൽ പോർട്ട്സും SEZ-ഉം ആണ്.

ഈ പദ്ധതിയുടെ ആകെ എസ്റ്റിമേറ്റ് തുക 5,047 കോടി രൂപയാണ്.

(29) മുഴുപ്പിലങ്ങാടി ബീച്ച് വികസനം

ടൂറിസം വകുപ്പിന്റെ കീഴിൽ KIIDCയുടെ നേതൃത്വത്തിൽ KIIFB ഫണ്ട് മുഖേന നടപ്പാക്കി വരുന്ന പദ്ധതിയാണ് മുഴുപ്പിലങ്ങാടിബീച്ച് വികസനം. ഇതിന്റെ എസ്റ്റിമേറ്റ് തുക 233.71 കോടി രൂപയാണ്. 2023 ഡിസംബർ മാസത്തോടെ പദ്ധതി പൂർത്തിയാക്കുന്നതിനുള്ള നടപടികൾ സ്വീകരിച്ചുവരുന്നു.

(30) സ്റ്റാർട്ട് അംഗൻവാടി

വനിതാ ശിശു വികസന വകുപ്പിന്റെ കീഴിൽ തദ്ദേശസ്വയംഭരണ വകുപ്പ് നടപ്പാക്കി വരുന്ന പദ്ധതിയാണ് സ്റ്റാർട്ട് അംഗൻവാടി. പ്രസ്തുത പദ്ധതിക്ക് താഴെ പറയുന്ന രീതികളിൽ ഫണ്ടിങ് നടത്തി വരുന്നു.

- റീബിൽഡ് കേരള ഇനിഷ്യേറ്റീവ് (2020-21)- Rs.8.30 കോടി രൂപ (29 അംഗനവാടികൾ)
- പ്രളയത്തിൽ തകർന്ന അംഗനവാടികളുടെ പുനരുദ്ധാരണം (2020-21)-Rs.2.50 കോടി രൂപ (9 അംഗനവാടികൾ)
- സ്റ്റാർട്ട് അംഗനവാടി (2020-21)-Rs.15.38 കോടി രൂപ (48 അംഗനവാടികൾ)
- സ്റ്റാർട്ട് അംഗനവാടി (2021-22)-Rs.20.18 കോടി രൂപ (66 അംഗനവാടികൾ)
- സ്റ്റാർട്ട് അംഗനവാടി (2022-23)- Rs.15.53കോടി രൂപ (52 അംഗനവാടികൾ)

163 അംഗനവാടികൾക്കായി ടെക്നിക്കൽ സാക്ഷൻ അനുവദിച്ചു. 28 അംഗനവാടികൾക്ക് ടെക്നിക്കൽ സാക്ഷൻ അനുവദിക്കുന്നതിനായി നടപടികൾ ആരംഭിച്ചു. 157 അംഗനവാടികൾക്കായുള്ള ടെണ്ടർ നടപടികൾ ആരംഭിച്ചു.

(31) വഴിയോര വിശ്രമകേന്ദ്രം

		സംസ്ഥാനത്ത് ദേശീയ പാതയോരങ്ങളിൽ പൊതുജനങ്ങൾക്കാവശ്യമായ സൗകര്യങ്ങളോടെ 30 വഴിയോര വിശുദ്ധ കേന്ദ്രങ്ങൾ ഒരുക്കുന്നതിന് പദ്ധതി ലക്ഷ്യമിടുന്നു. ഇതിൽ 5 വിശുദ്ധ കേന്ദ്രങ്ങൾക്കായി സ്ഥലം കണ്ടെത്തുകയും ആയത് ഏറ്റെടുക്കുന്നതിനുള്ള നടപടികൾ പുരോഗമിച്ചു വരികയും ചെയ്യുന്നു. നോർക്ക വകുപ്പിന് കീഴിൽ നടപ്പിലാക്കുന്ന പദ്ധതിയുടെ നിർവ്വഹണ ഏജൻസി OKIHL (Overseas Keralites Investment & Holdings Limited) ആണ്. (32) റൂം ഫോർ റിവർ ജലസേചന വകുപ്പിന്റെ കീഴിൽ Rebuild Kerala Initiative-ന്റെ നിർവ്വഹണ നേതൃത്വത്തിൽ ആരംഭിച്ച പദ്ധതിയാണ് റൂം ഫോർ റിവർ. മുഖ്യ നദികളായ അച്ചൻകോവിൽ, ചമ്പ, പമ്പ, മണിമലയാർ, മീനച്ചൽ, മൂവാറ്റുപുഴ എന്നീ നദികളെ തോട്ടപ്പള്ളി പൊഴിമുഖം വഴി ജലത്തിന്റെ ബാഹുല്യം തടഞ്ഞ് അറബിക്കടലിലേയ്ക്ക് ഒഴുക്കി പ്രളയം തടയുന്ന പദ്ധതി. 4.5 കോടി രൂപ ഇതിനായി ജലവിഭവ വകുപ്പ് അനുവദിക്കുകയുണ്ടായി. IIT മദ്രാസ് ഇതിനായുള്ള hydrodynamic പഠനം നടത്തിയിട്ടുണ്ട്. ജലസേചന വകുപ്പിന്റെ റിപ്പോർട്ടിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ഡി.പി.ആർ തയ്യാറാക്കി തുടർ പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടത്തുന്നതാണ്.
(ഇ)	സംസ്ഥാനത്തെ വൻകിട പദ്ധതികളുടെ മേൽനോട്ടവും നടത്തിപ്പും കൂടുതൽ കാര്യക്ഷമതയോടെ നടപ്പിലാക്കുന്നതിനായി എന്തൊക്കെ നടപടികളാണ് സ്വീകരിച്ചിട്ടുള്ളതെന്ന് വിശദമാക്കുമോ?	(ഇ) പദ്ധതികൾ മുൻഗണനാടിസ്ഥാനത്തിൽ തിരഞ്ഞെടുത്ത് അവ സമയബന്ധിതമായി പൂർത്തീകരിക്കുന്നു എന്ന് ഉറപ്പാക്കുന്നതിനായി മുഖ്യമന്ത്രിയുടെ ഓഫീസിലെ Programme Implementation Cell-ഉം, പദ്ധതി നിർവ്വഹണ വിലയിരുത്തൽ നിരീക്ഷണ വകുപ്പും സംയുക്തമായി പുരോഗതി വിലയിരുത്തുന്നുണ്ട്. പദ്ധതികളുടെ അവലോകനം കൃത്യമായ ഇടവേളകളിൽ മുഖ്യമന്ത്രി, മന്ത്രിമാർ, വകുപ്പ് സെക്രട്ടറി തലങ്ങളിൽ നടന്നു വരുന്നു. സംസ്ഥാനത്തിന്റെ വികസനത്തിന് നിർണ്ണായകമായ വൻകിട പദ്ധതികളെ ബഹു.മുഖ്യമന്ത്രിയുടെ മുൻഗണനാ പദ്ധതികളിൽ ഉൾപ്പെടുത്തി സന്ധ്യകഴിഞ്ഞു അവലോകനം ചെയ്തു വരുന്നു. കേന്ദ്ര സർക്കാരിന്റെ e-PMG Portal വഴി പദ്ധതി നടത്തിപ്പിൽ ഉണ്ടാകുന്ന പ്രശ്നങ്ങൾ പരിഹരിക്കുന്നതിന് നടപടി സ്വീകരിക്കുന്ന സംവിധാനവും നിലവിലുണ്ട്.

കേന്ദ്ര സർക്കാരിന്റെ e-samiksha portal കേരളത്തിന് അനുയോജ്യമാക്കി മാറ്റി (e-samiksha kerala portal) കേന്ദ്ര സർക്കാരിന്റെ പദ്ധതി സംബന്ധമായതുൾപ്പെടെയുള്ള കത്തിടപാടുകൾ സമയബന്ധിതമായി തുടർ നടപടി സ്വീകരിച്ച് e-Samiksha National Portal വഴി അറിയിക്കുന്ന സംവിധാനം നിലവിലുണ്ട്.

മേൽപ്പറഞ്ഞ വിവര സാങ്കേതിക വിനിമയ വിദ്യകൾ ഫലപ്രദമായി ഉപയോഗിച്ച് സംസ്ഥാനത്തെ വൻകിട പദ്ധതികളുടെ മേൽനോട്ടവും നടത്തിപ്പും കാര്യക്ഷമതയോടെയും വേഗതയോടെയും നടപ്പിലാക്കി വരുന്നു.

സെക്ഷൻ ഓഫീസർ